

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a sistemului de telecomunicații radio în standard TETRA (**număr unic 494/MAI/2023**)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția de Guvernare Electronică	<p>Lipsa de obiecții.</p> <p>1. Totodată, cu titlul de propunere, sugerăm să examinați oportunitatea desemnării în pct. 21 din proiectul de Regulament doar a unei subdiviziuni din cadrul sistemului MAI căreia îi va reveni calitatea de administrator al Sistemului de telecomunicații radio în standard TETRA, ce urmează să fie responsabilă nemijlocit de administrarea lui. În opinia noastră, prin aceasta vor fi evitate eventualele conflicte interinstituționale și dublări sau suprapuneri de competențe ce ar putea pune în dificultate interacțiunea cu participanții la sistem.</p>	<p>Comentariu</p> <p>Conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră și pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Poliția de Frontieră, aprobat prin HG 1145/2018, <i>IGPF este autoritatea administrativă, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.</i></p> <p>De asemenea, conform pct. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale, aprobat prin HG 317/2020, <i>STI este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură administrarea, menținerea și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor a acestuia, prestarea serviciilor ce țin de eliberarea actelor și informației din domeniile sale de activitate, precum și implementarea politicii statului în domeniul</i></p>

aferent tehnologiei informației și comunicațiilor în sfera de competență a Ministerului.

În calitatea sa de organ al securității statului conform art. 13 din Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului, Poliției de Frontieră îi revine obligația de a asigura conducerea republicii, a ministerelor, departamentelor și a altor organizații de stat cu **legătură guvernamentală, cifrată, secretă și cu alte tipuri de telecomunicații**, conform nomenclatorului întocmit de Guvern, **să organizeze și să asigure exploatarea și siguranța lor**. Totodată, apărarea informațiilor în domeniul securității statului este reglementată de art. 16 și art. 17 din Legea nr. 618/1995 securității statului, iar răspundere pentru divulgarea informațiilor se aplică conform art. 29 din aceeași lege.

Prin urmare, având în vedere cele menționate, reieșind din faptul că sistemul TETRA reprezintă o parte componentă a securității naționale, dar și divizarea acesteia în 2 componente, se conturează următoarele:

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată pe linia frontierei de stat și care este administrată de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată în interiorul țării și care este administrată de către Serviciul Tehnologii Informaționale;

- infrastructura (soft), care se află în gestiunea și administrarea Inspectoratului General al

		<p>Poliției de Frontieră, instalată în camera tehnică centrală TETRA (<i>Main Switch Office (MSO)</i>)).</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastructura (soft) care se află în gestiunea și administrarea Serviciului Tehnologii Informaționale. - oferirea serviciilor de către Serviciul Tehnologii Informaționale către utilizatori externi (subdiviziunile MAI, IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112). <p>Astfel, administrarea de către o singură autoritate administrativă din subordinea MAI a întregului sistem TETRA este imposibilă atât practic, cât și strategic în vederea asigurării securității statului care include inclusiv sistemul de control al frontierei de stat, regimurile frontierei de stat, zonei de frontieră și ale punctelor de trecere, care revine în responsabilitatea IGPF, iar la nivel național STI, care este responsabil de conceptualizarea, dezvoltarea și implementarea sistemelor informaționale și de telecomunicații speciale și care de asemenea pune la dispoziția entităților de stat posibilitatea de a dezvolta capacitățile instituționale de comunicații.</p>
<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației</p>	<p>I. La proiectul Hotărârii:</p> <p>2. Denumirea Regulamentului de expus în următoarea redacție ”Regulamentul privind crearea și funcționarea sistemului digital de radiocomunicații speciale critice în standardul TETRA”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Infrastructura de comunicații, inclusiv mijloace tehnice (Hardware) și produse de program (Software), deja există și este funcțională. Începând cu anul 2010, rețeaua în standard TETRA a fost creată și implementată de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI datorită asistenței financiare</p>

		oferite de UE, iar ulterior a fost dezvoltată și extinsă de către Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI în vederea utilizării de către alte subdiviziuni subordonate ale MAI, dar și alte autorități publice. Prin urmare, prezentul proiect nu creează sistemul, ci îl operaționalizează prin Regulamentul de organizare și funcționare.
	<p>II. La proiectul Regulamentului:</p> <p>3. Denumirea Regulamentului de expus în următoarea redacție: ”Regulamentul privind crearea și funcționarea sistemului digital de radiocomunicații speciale critice în standardul TETRA”.</p>	Aceeași remarcă conform obiecției de la pct. 2.
	<p>Pe întreg cuprinsul Regulamentului:</p> <p>4. Se utilizează noțiunea de „participant/participare la sistem”, noțiune care nu este definită, iar din cuprinsul Regulamentului nu este clar ce înseamnă participarea la sistem, astfel considerăm necesar de reexaminat această noțiune în vederea definirii și clarificării, după caz, de includere în pct. 18.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvântul „participant/participare la sistem” a fost substituit corespunzător subiecților raporturilor juridice, respectiv cu cuvântul „utilizator” la cazurile gramaticale respective.</p>
	<p>5. În pct. 7 sbp. 2) și 4) se face referință la reducerea timpului de reacție la apelurile de urgență ca obiective ale Sistemului TETRA, iar în pct. 10 sbp. 7) ca funcție a Sistemului TETRA este prevăzută prioritizarea apelurilor în funcție de nivelul de urgență, care de fapt sunt atribuțiile Serviciului de urgență 112. Propunem ca aceste prevederi să fie reformulate în sensul și scopul Regulamentului.</p>	<p>Sistemul TETRA nu este integrat cu sistemul 112. STI asigură funcționalitatea Sistemului, nu ține de competența noastră să cunoaștem cum funcționează pe interior. TETRA este un sistem aparte de comunicare, care contribuie la reducerea timpului de reacție pentru serviciile de urgență (poliție, ambulanța, pompieri), după preluarea apelului la 112. Totodată, în subpct. 7) din pct.10 a fost expus în redacție nouă: <i>asigură confidențialitatea serviciilor între sistemul radio și abonați.</i></p>
	<p>6. Ținem să menționăm că, potrivit art. 17 din Legea nr. 174/2014 cu privire la organizarea Serviciului unic pentru apelurile de urgență 112 și a Hotărârii Guvernului nr.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform art. 2 din Legea nr. 174/2014 cu privire la organizarea Serviciului unic pentru</p>

	<p>244/2016 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat al Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112 a fost creat SIA al Serviciului 112 care este destinat pentru procesarea, înregistrarea, stocarea și păstrarea tuturor apelurilor de intrare și a datelor asociate parvenite la Serviciul 112, a datelor transmise serviciilor specializate de urgență competente și a rezultatelor intervențiilor acestora. În acest sens, și pentru o înțelegere mai clară a destinației Sistemului TETRA, în special în partea ce ține de apelurile de urgență 112, considerăm necesar de a include prevederi speciale privind modalitatea de integrare cu Sistemul 112, funcțiile Sistemului TETRA conform categoriilor de beneficiari etc.</p>	<p>apelurile de urgență 112, noțiunea de <i>servicii specializate de urgență sunt entitățile cu rolul de intervenție imediată pentru soluționarea situațiilor de risc direct pentru viața sau sănătatea populației, ordinea publică, proprietatea publică sau privată ori mediu</i>. Prin urmare, sporirea eficienței serviciilor specializate de urgență ca obiectiv pe care îl are Sistemul TETRA nu se referă doar la Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.</p>
	<p>7. Cuvântul „Sistemul” de substituit cu sintagma „sistemul TETRA”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>8. Cuvântul „abonat” la orice formă gramaticală de substituit cu cuvântul „utilizator/beneficiar” la forma gramaticală respectivă, sau, după caz, de definit noțiunea „abonat” în sensul Regulamentului pentru a nu fi confundată cu definiția expusă în Legea nr. 241/2007.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La Compartimentul I:</p>	
	<p>9. La pct. 1 și pct. 2, unele prevederi se repetă, exemplu: pct. 1 prevede că Regulamentul stabilește modul de organizare și mecanismul de funcționare ..., iar pct. 2, de asemenea prevede că Regulamentul stabilește modul de organizare și conținutul informațional al acestuia, pct. 2 prevede că Regulament stabilește modul de ținere al Sistemului, precum și modalitatea de ținere și asigurare a funcționării Sistemului etc. În acest sens și vederea conformării la denumirea, scopul, obiectivele și cuprinsul compartimentelor și pentru a exclude repetările și tratările ne univoce se propune ca pct. 1 de a fi expus în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă. Punctul 1 a fost revizuit și comasat cu pct. 2</p>

	<p><i>„1. Regulamentul privind crearea și funcționarea Sistemului digital de radiocomunicații speciale critice în standardul TETRA (în continuare – Regulament) stabilește, în principal, obiectul, scopul și domeniul de aplicare a Sistemului TETRA, prevederi generale privind structura, arhitectura și funcțiile sistemului digital de radiocomunicații în standardul TETRA (în continuare sistem TETRA), tipurile serviciilor de comunicații digitale radio în standardul TETRA prestate (în continuare – servicii de comunicații TETRA) și modalitatea/regulile de prestare ale acestora, raporturile juridice în domeniul creării, administrării, utilizării sistemului TETRA și prestării serviciilor de comunicații TETRA, atribuțiile, drepturile, obligațiile și responsabilitățile subiecților raporturilor juridice, atribuțiile Consiliului coordonator, asigurarea integrității și securității sistemului TETRA și a confidențialității informației procesate de sistemul TETRA, modalitatea de unificare și certificare a echipamentelor din cadrul sistemului TETRA”, iar cuprinsul Regulamentului să fie structurat conform acestor prevederi. Pct. 2 de abrogat.</i></p>	
	<p>10. La punctul 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de exclus noțiunea de „administrator” și definiția acesteia, având în vedere că aceasta este redată concret în pct. 21; - de exclus noțiunea de „interfață” și definiția acesteia, având în vedere că aceasta nu se utilizează în cuprinsul Regulamentului; - de exclus noțiunea de „rețea de comunicații electronice” și definiția acesteia având în vedere că aceasta este transpusă din Legea nr. 241/2007 care reglementează activitatea în domeniul comunicațiilor electronice civile și nu se extinde asupra rețelelor de comunicații speciale, precum și faptul că noțiunea respectivă nu este utilizată în cuprinsul Regulamentului și nu este conformă obiectului Regulamentului; 	<p>Se acceptă.</p>

	<p>- de exclus noțiunea de „servicii specializate de urgență” și definiția acestea, având în vedere că aceasta este redată în Legea nr. 174/2016 cu privire la organizarea Serviciului unic de urgență 112;</p> <p>- de dat definiția noțiunii „sistem TETRA” conform standardului ETSI EN 300 392 -1 „Terrestrial Trunked Radio (TETRA); Voice plus Data (V+D)” aplicabil la crearea și funcționarea Sistemului TETRA, precum și în sensul Regulamentului.</p>	
	<p>11. La punctul 5, principiile stabilite în acest punct sunt aplicabile Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale care constituie un sistem informațional automatizat, iar Sistemul TETRA nu reprezintă un sistem informațional sau resursă informațională. În sensul standardului ETSI, precum și al Regulamentului, Sistemul de radiocomunicații în standard TETRA este un sistem profesional (o rețea de radiocomunicații), standardizat(ă) de ETSI (European Telecommunications Standards Institute), destinat, în special, radiocomunicațiilor mobile ale organizațiilor militare, guvernamentale, de ordine publică, forțelor de intervenție și salvare. În acest sens, recomandăm de a reexamina principiile stabilite la pct. 5 și de a le reda în sensul și scopul Regulamentului, exemple:</p> <p>- „<i>cel mai bun efort</i>, care presupune că administratorul sistemului TETRA/prestatorul serviciilor de comunicații TETRA va depune toată diligența în vederea administrării sistemului TETRA și prestării serviciilor de comunicații TETRA la cea mai înaltă calitate posibilă;</p> <p>- <i>legalitate</i>, care presupune administrarea sistemului TETRA și prestarea serviciilor de comunicații TETRA în strictă conformitate cu prevederile prezentului Regulament și ale legislației aplicabile;</p> <p>- <i>calitate</i> – care presupune asigurarea prestării serviciilor TETRA fără întreruperi, eficiența economică la prestarea</p>	<p>Se acceptă. Principiile stabilite la pct. 5 au fost revizuite.</p>

	<p>serviciilor de comunicații TETRA, punându-se accent pe adaptarea acestora la necesitățile beneficiarilor/utilizatorilor serviciilor TETRA;</p> <p>- <i>securitate și confidențialitate</i> – care presupune garantarea caracterului privat, confidențialitatea, autenticitatea, integritatea și nonrepudierea informațiilor prelucrate și disponibile în cadrul sistemului TETRA, precum și a sistemului TETRA etc.</p>	
	<p>12. Punctul 8 de exclus, având în vedere că prevederi asemănătoare se regăsesc în pct. 23, prin dezvoltarea pct. 23.</p>	<p>Se acceptă. Punctul 8 a fost exclus, iar la pct. 23 subpct. 7) a fost revizuit.</p>
	<p>13. De completat compartimentul I cu secțiunile: „Obiectul Regulamentului” și „Domeniul de aplicare” și de descris succint aceste domenii.</p>	<p>Se acceptă. Capitolul I a fost completat cu 2 secțiuni, respectiv pct. 3 și 4</p>
	<p>La Compartimentul II:</p>	
	<p>14. De completat cu secțiunea „Tipurile serviciilor prestate și modalitatea/regulile de prestare a acestora”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost completat cu pct. 11 în actuala redacție.</p>
	<p>15. După pct. 11 de completat cu un punct nou cu următorul cuprins:</p> <p>„În procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal se va asigura securitatea datelor cu caracter personal, în conformitate cu Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, precum și:</p> <p>1) vor fi adoptate toate măsurile tehnice și organizatorice necesare pentru a proteja datele cu caracter personal împotriva distrugerii accidentale sau ilicite, pierderii</p>	<p>Nu se acceptă. În cadrul Sistemului TETRA nu sunt introduse date cu caracter personal, doar se atribuie un cod „ID” unic fiecărui terminal în parte.</p>

	<p>accidentale sau divulgării neautorizate, modificării, accesului sau oricărei forme neautorizate de prelucrare;</p> <p>2) vor fi prelucrate numai datele cu caracter personal care sunt strict necesare, adecvate, relevante și care nu sunt excesive în raport cu scopurile pentru care sunt colectate sau prelucrate ulterior etc.”.</p>	
	<p>16. Prevederile pct. 13, 14 și 15 de conformat la prevederile art. 4 alin. (1) lit. e) și art. 11 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile din pct. 13, 14 și 15 nu se referă la date cu caracter personal în sensul definiției de la art. 3 din Legea 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>Sistemul este setat să înregistreze doar <u>convorbirile audio</u> pe serverul destinat pentru această funcție.</p>
	<p>La compartimentul III:</p>	
	<p>17. De expus mai clar care date se au în vedere în pct. 15 (datele cu caracter personal stocate în registru de date de stat/departamental format de Sistemul TETRA?).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se are în vedere doar înregistrarea convorbirilor audio dintre utilizatorii finali. În timpul convorbirii sunt utilizați indicatori, și nicidecum date cu caracter personal (de ex. nume, prenume). Totodată, pct. 15 a fost completat pentru a oferi mai multă claritate.</p>
	<p>18. În cazul în care prevederile compartimentului III se referă la datele stocate în registru creat de Sistemul TETRA, propunem ca prevederile pct. 13-15 să fie incluse în acest compartiment, pentru o înțelegere mai clară, după caz, prin structurarea în secțiuni respective conform sensului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Sistemul este setat să înregistreze convorbirile audio pe serverul destinat pentru această funcție, pe când spațiul informațional poate fi considerat „registru”.</p>
	<p>19. La pct. 17 de dat definiția noțiunii de „spațiu informațional”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pct. 4 a fost completat cu definiția termenului de spațiu informațional.</p>
	<p>La compartimentul IV:</p>	
	<p>20. De redenumit compartimentul în „Raporturile juridice în domeniul creării, administrării, utilizării</p>	<p>Se acceptă.</p>

	sistemului TETRA și prestării serviciilor de comunicații TETRA”.	
	21. De structurat în 3 secțiuni: Secțiunea 1. Subiecții raporturilor juridice; Secțiunea a 2-a. Atribuțiile, drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice; Secțiunea a 3-a. Consiliul coordonator;	Se acceptă.
	22. Pct. 18 de expus în următoarea redacție: „18. Subiecții raporturilor juridice sunt: 1) Statul, în calitate de proprietar al sistemului TETRA; 2) Ministerul Afacerilor Interne, în calitate de posesor al sistemului TETRA; 3) Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de administratori ai sistemului TETRA; 4) Autoritățile administrative și instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne sau ale alte autorități publice, în calitate de utilizatori/beneficiari ai sistemului TETRA.	Nu se acceptă. În conformitate cu art. 41 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, elementele constitutive ale actului normativ trebuie să asigure expunerea consecutivă, ordonată și sistematizată a obiectului reglementării, precum și interpretarea și aplicarea corectă a actului normativ. Prin urmare, având în vedere inclusiv uniformizarea și practica altor sisteme informaționale aprobate și gestionate de către autoritățile naționale, dar și încadrarea dispozițiilor prezentului proiect în cadrul normativ în vigoare, se va păstra structura actuală.
	23. De asemenea, se propune ca pct. 18 să fie completat cu prestatorul rețelei/sistemului TETRA și ale serviciilor de comunicații TETRA, de indicat autoritatea cu funcții de prestator, atribuțiile, drepturile și obligațiile respective ale acestuia.	Nu se acceptă. În sensul prezentului Regulament, administratorul îndeplinește funcțiile de prestator, din motiv că serviciile nu se contractează, ci doar se oferă în baza unui acord de colaborare încheiat.
	24. Pct. 19 – 22 de abrogat, având în vedere că prevederile acestora au fost transpuse în pct. 18.	Nu se acceptă. Pct. 18 nu a fost expus în redacție nouă, având în vedere argumentele expuse mai sus.
	25. La punctul 42, nu este clar ce se subînțelege prin cuvântul „angajator”, considerăm necesar de reexaminat această prevedere în vederea clarificării.	Nu se acceptă. Conform art. 1 din Codul Muncii, angajator – <i>persoană juridică (unitate) sau persoană fizică</i>

	<p>26. De completat Regulamentul cu prevederi vizând consecințele juridice ale nerespectării drepturilor și obligațiilor de către subiecții raporturilor juridice.</p>	<p><i>care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor prezentului cod;</i></p> <p>Nu se acceptă. Raporturile juridice dintre administratori și utilizatori se va reglementa în conținutul Acordului pentru acordarea dreptului de utilizator al sistemului în funcție de necesitățile tehnice, perioada de utilizare sau alte necesități operaționale.</p>
<p>Ministerul Apărării</p>	<p>Capitolul IV. Subiecții raporturilor juridice în domeniul creării, administrării și utilizării sistemului, se propune:</p> <p>27. Expunerea pct. 21, în următoarea redacție, "Administratorul Sistemului este Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne";</p>	<p>Nu se acceptă. Conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră și pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Poliția de Frontieră, aprobat prin HG 1145/2018, IGPF <i>este autoritatea administrativă, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.</i></p> <p>De asemenea, conform pct. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale, aprobat prin HG 317/2020, STI <i>este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură administrarea, menținerea și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și</i></p>

comunicațiilor a acestuia, prestarea serviciilor ce țin de eliberarea actelor și informației din domeniile sale de activitate, precum și implementarea politicii statului în domeniul aferent tehnologiei informației și comunicațiilor în sfera de competență a Ministerului.

În calitate sa de organ al securității statului conform art. 13 din Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului, Poliției de Frontieră îi revine obligația de a asigura conducerea republicii, a ministerelor, departamentelor și a altor organizații de stat cu **legătură guvernamentală, cifrată, secretă și cu alte tipuri de telecomunicații**, conform nomenclatorului întocmit de Guvern, **să organizeze și să asigure exploatarea și siguranța lor**. Totodată, apărarea informațiilor în domeniul securității statului este reglementată de art. 16 și art. 17 din Legea nr. 618/1995 securității statului, iar răspundere pentru divulgarea informațiilor se aplică conform art. 29 din aceeași lege.

Prin urmare, având în vedere cele menționate, reieșind din faptul că sistemul TETRA reprezintă o parte componentă a securității naționale, dar și divizarea acesteia în 2 componente, se conturează următoarele:

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată pe linia frontierei de stat și care este administrată de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată în interiorul țării și care este

		<p>administrată de către Serviciul Tehnologii Informaționale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastructura (soft), care se află în gestiunea și administrarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, instalată în camera tehnică centrală TETRA (<i>Main Switch Office (MSO)</i>). - infrastructura (soft) care se află în gestiunea și administrarea Serviciului Tehnologii Informaționale. - oferirea serviciilor de către Serviciul Tehnologii Informaționale către utilizatori externi (subdiviziunile MAI, IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112). <p>Astfel, administrarea de către o singură autoritate administrativă din subordinea MAI a întregului sistem TETRA este imposibilă atât practic, cât și strategic în vederea asigurării securității statului care include inclusiv sistemul de control al frontierei de stat, regimurile frontierei de stat, zonei de frontieră și ale punctelor de trecere, care revine în responsabilitatea IGPF, iar la nivel național STI, care este responsabil de conceptualizarea, dezvoltarea și implementarea sistemelor informaționale și de telecomunicații speciale și care de asemenea pune la dispoziția entităților de stat posibilitatea de a dezvolta capacitățile instituționale de comunicații.</p>
	<p>28. Pct. 22 după sintagma „altor autorități publice” de introdus sintagma: ”care deține și gestionează o parte a infrastructurii Sistemului,,;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Utilizatorii sistemului își gestionează doar echipamentele, care sunt parte componentă a infrastructurii. Infrastructura sistemului este</p>

		gestionata de către posesor, care este Ministerul Afacerilor Interne.
	29. Pct. 23 sub.pct.6), de omis”;	Se acceptă. La pct. 23 subpct.6) a fost exclus.
	30. Pct. 26 de suplinit cu sub.pct.1) de la punctul 27, cu excluderea sintagmei „au dreptul”;	Se acceptă.
	31. Pct. 27 de omis sub.pct.1);	Nu se acceptă. Obiecția nu a fost argumentată.
	32. Pct. 31 după cuvântul „simplă” de substituit cu cuvântul „minimă”;	Se acceptă.
	33. pct. 38 divizarea atribuțiilor utilizatorilor în „utilizatori interni și utilizatori externi”.	Nu se acceptă. Toți utilizatorii au aceleași atribuții. Totodată, Secțiunea a 2-a Atribuțiile, drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice, la compartimentul atribuții, drepturi și obligații au fost introduși atât utilizatorii interni, cât și externi.
	În Capitolul V. Regimul juridic de utilizare a datelor	
	34. Pct. 42, cuvântul „angajatorului” de substituit cu cuvântul „utilizatorului”;	Se acceptă.
	35. Pct. 44 sintagma „beneficiarii interni și externi” contrazice punctelor 45, 46;	
	36. Pct. 48 sintagma „care este” de substituit cu sintagma „fiind”;	Se acceptă.
	37. Pct. 49, sub.pct. 2) după sintagma securității statului, de completat cu sintagma „apărării naționale”;	Se acceptă.
	38. Pct. 50 sintagma „entitățile vizate” nu se regăsește (nu se înțelege) în pct. 52;	Se acceptă. Pct. 52 a fost substituit cu pct. 49
	39. Pct. 53 după sintagma „Introducerea și/sau modificarea datelor în sistem” de inclus sintagma „fără acordul administratorului”;	Nu se acceptă. Totodată, conform obiecției Ministerului Justiției, enunțul al doilea a fost expus în redacție nouă: „Introducerea și/sau modificarea datelor în sistemul TETRA de pe un nume sau profil de

		utilizator străin este strict interzisă, urmând a fi considerată ca acces neautorizat.”
	40. Pct. 54 sub pct. 1) nu este claritate cu privire la raportul de muncă ale angajaților responsabili;	Nu se acceptă. Revocarea dreptului de acces la sistemul TETRA se va realiza la încetarea/suspendarea raporturilor de muncă ale angajaților responsabili de gestionarea sistemului din cadrul autorităților administrative și a instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne sau a altor autorități publice (utilizatorii).
	41. În întreg capitol cuvântul „beneficiar” la toate formele lingvistice substituiește cuvântul „utilizator”.	Se acceptă. Pe tot parcursul textului Regulamentului cuvântul „beneficiari”, a fost substituit cu cuvântul „utilizator” la cazurile gramaticale respective.
	42. În Capitolul VII. Unificarea și certificarea echipamentelor, se propune excluderea capitolului. Conținutul propus impune proceduri birocratice prin care se va tergiversa procedura de integrare în sistem.	Nu se acceptă. Având în vedere importanța strategică a acestui sistem în domeniul radiocomunicațiilor speciale critice în standardul TETRA, acest Capitol este esențial în vederea verificării și testării corectitudinii funcțiilor echipamentelor tehnice, compatibilitatea acestora, păstrarea, criptarea schimbului informațional, astfel asigurând integritatea și securitatea datelor.
	43. Introducerea unui capitol nou cu referire la "Regulile de prestare și utilizare a serviciilor".	Nu se acceptă. Regulile de prestare și utilizare a serviciilor se aprobă de către Consiliul coordonator. Totodată, Secțiunea a 3-a. drepturile Consiliul coordonator au fost completate cu un subpct. 8) <i>stabilește regulile de prestare și utilizare a serviciilor sistemului .</i>
Ministerul Justiției	La proiectul hotărârii:	
	44. În denumirea Regulamentului propunem să se revadă termenul „telecomunicații” prin prisma Legii comunicațiilor	Se acceptă.

	<p>electronice nr. 241/2007 pentru a asigura unitatea terminologică (observație valabilă și pentru proiectul Regulamentului).</p>	<p>Denumirea proiectului, cât și Regulamentul a fost revizuit și expus în următoarea redacție: „Regulament de organizare și funcționare sistemului digital de radiocomunicații speciale critice în standardul TETRA”</p>
	<p>45. Referitor la temeiul legal de adoptare a actelor normative, remarcăm, că în conformitate cu art. 102 din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor. Prin urmare, o hotărâre de Guvern, în cazul dat, pct. 3 din Regulamentul cu privire la sistemele speciale de telecomunicații ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 735/2002 nu poate constitui temei juridic pentru emiterea unui alt act normativ al Guvernului. Totodată, în clauza de adoptare se va indica doar temeiul juridic concret pentru emiterea actului normativ, referințele la alte norme ale actelor normative care nu constituie temei juridic de adoptare a actului normativ elaborat (nu constituie temei juridic pentru obiectul de reglementare al proiectului), nu se vor indica în clauza de adoptare. Astfel, referința la art. 7 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern necesită a fi exclusă din clauza de adoptare a proiectului.</p>	<p>Se acceptă. Clauza de emiteră va avea următorul cuprins: „În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare.”</p>
	<p>46. În pct. 1, textul „ , se anexează” propunem a fi substituit cu textul „ , (se anexează)”, conform uzanțelor de redactare a actelor normative.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La proiectul Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului de telecomunicații radio în standard TETRA</p>	
	<p>47. Pct. 1 și 2 se propun a fi comasate, obiectul de reglementare al proiectului fiind generalizat și corelat cu denumirile capitolelor Regulamentului.</p>	<p>Se acceptă. Punctele 1 și 2 au fost comasate, inclusiv la propunerea ANRCETI.</p>
	<p>La pct. 4:</p>	

	<p>48. - se propune numerotarea diviziunilor punctului dat prin subpuncte, în corespundere cu art. 52 alin. (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative;</p>	<p>Se acceptă. Totodată, urmare a propunerilor ANRCETI și acceptate de către autor, pct. 4 a devenit pct. 6</p>
	<p>49. - cu referire la definirea dată termenului „administrator”, nu este clar ce subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne este responsabilă de gestionarea Sistemului de telecomunicații radio în standard TETRA (în continuare – Sistem). Potrivit pct. 7 srb. 1) lit. w) al anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră are atribuția de a crea și exploata sisteme speciale de telecomunicații, administrează la nivel național sistemul de telecomunicații radio în standard „TETRA”. În situația dată, se consideră oportun ca cuvintele „subdiviziune a” să fie substituită cu referința la autoritatea administrativă concretă;</p>	<p>Se acceptă. Termenul de „administrator” a fost exclus de la pct. 6 întrucât la Capitolul IV se face descrierea termenului „administrator” în cadrul Secțiunii cu privire la subiecții raporturilor juridice.</p>
	<p>50 - cu referire la termenul „autentificare” se va revedea necesitatea definirii acestui termen, ținând cont că acesta a fost definit în alte acte normative, cum ar fi, Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010;</p>	<p>Se acceptă. Termenul „autentificare” a fost exclus.</p>
	<p>51 - cu referire la definirea dată „Consiliului coordonator în domeniul radiocomunicațiilor în standard TETRA” cuvintele „subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne” necesită a fi revăzute, întru corespunderea terminologiei utilizate în Hotărârea Guvernului nr. 778/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului limită ale aparatului central al acestuia;</p>	<p>Se acceptă. textul „subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne” a fost substituit cu textul „autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne”.</p>
	<p>52. - definiția dată termenului „rețea de comunicații electronice” se propune a fi exclusă, deoarece termenul dat este definit în art. 2 al Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007;</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>53. - definiția dată termenului „servicii specializate de urgență”, de asemenea, necesită a fi exclusă, având în vedere faptul că, termenul dat este definit în art. 2 al Legii nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>54. Norma prevăzută în pct. 16, se propune a fi detaliată, deoarece nu este clar la ce acte normative se face referire, precum și care este autoritatea emitentă care a aprobat regulamentele și standardele indicate.</p>	<p>Se acceptă. Pct. 16 a fost expus în redacție nouă.</p>
	<p>55. La pct. 21, se va revedea atribuirea funcției de administrator al Sistemului, atât Serviciului Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, cât și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne. Or, nu este clar cum se vor delimita atribuțiile cu referire la administrarea Sistemului între aceste autorități administrative. Mai mult, în situația în care, potrivit proiectului, utilizatorii au obligația de a informa administratorul despre anumite acțiuni (a se vedea de ex. pct. 54, 63 sbp. 2), 74). Potrivit pct. 7 sbp. 1) lit. w) al anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră are atribuția de a crea și exploata sisteme speciale de telecomunicații, administrează la nivel național sistemul de telecomunicații radio în standard „TETRA”, iar potrivit pct. 8 sbp. 3) lit. g) al anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 317/2020, Serviciul Tehnologii Informaționale gestionează, în comun cu alte structuri organizaționale din sfera de competență a Ministerului, sistemul de telecomunicații radio în standard TETRA.</p>	<p>Se acceptă parțial. Conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră și pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Poliția de Frontieră, aprobat prin HG 1145/2018, <i>IGPF este autoritatea administrativă, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.</i> De asemenea, conform pct. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale, aprobat prin HG 317/2020, <i>STI este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură administrarea, menținerea și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor a acestuia, prestarea serviciilor ce țin de eliberarea actelor și informației din domeniile sale de activitate, precum și implementarea politicii statului în domeniul</i></p>

aferent tehnologiei informației și comunicațiilor în sfera de competență a Ministerului.

În calitatea sa de organ al securității statului conform art. 13 din Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului, Poliției de Frontieră îi revine obligația de a asigura conducerea republicii, a ministerelor, departamentelor și a altor organizații de stat cu **legătură guvernamentală, cifrată, secretă și cu alte tipuri de telecomunicații**, conform nomenclatorului întocmit de Guvern, **să organizeze și să asigure exploatarea și siguranța lor**. Totodată, apărarea informațiilor în domeniul securității statului este reglementată de art. 16 și art. 17 din Legea nr. 618/1995 securității statului, iar răspundere pentru divulgarea informațiilor se aplică conform art. 29 din aceeași lege.

Prin urmare, având în vedere cele menționate, reieșind din faptul că sistemul TETRA reprezintă o parte componentă a securității naționale, dar și divizarea acesteia în 2 componente, se conturează următoarele:

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată pe linia frontierei de stat și care este administrată de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată în interiorul țării și care este administrată de către Serviciul Tehnologii Informaționale;

- infrastructura (soft), care se află în gestiunea și administrarea Inspectoratului General al

		<p>Poliției de Frontieră, instalată în camera tehnică centrală TETRA (<i>Main Switch Office (MSO)</i>)).</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastructura (soft) care se află în gestiunea și administrarea Serviciului Tehnologii Informaționale. - oferirea serviciilor de către Serviciul Tehnologii Informaționale către utilizatori externi (subdiviziunile MAI, IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112). <p>Astfel, administrarea de către o singură autoritate administrativă din subordinea MAI a întregului sistem TETRA este imposibilă atât practic, cât și strategic în vederea asigurării securității statului care include inclusiv sistemul de control al frontierei de stat, regimurile frontierei de stat, zonei de frontieră și ale punctelor de trecere, care revine în responsabilitatea IGPF, iar la nivel național STI, care este responsabil de conceptualizarea, dezvoltarea și implementarea sistemelor informaționale și de telecomunicații speciale și care de asemenea pune la dispoziția entităților de stat posibilitatea de a dezvolta capacitățile instituționale de comunicații.</p>
	<p>56. De asemenea, pct. 23 sbp. 2), necesită a fi revizuit prin prisma pct. 7 sbp. 1) lit. w) al anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018, care prevede că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră are atribuția de a crea și exploata sisteme speciale de telecomunicații.</p>	<p>Se acceptă parțial. Același argument valabil și pentru obiecția de la pct. 55</p>
	<p>La pct. 26:</p>	
	<p>57. - în sbp. 2), se va indica de la cine, Consiliul coordonator, poate solicita prezentarea propunerilor pentru</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>întocmirea planului anual de mentenanță și dezvoltare a Sistemului;</p>	<p>Pct. 33 în redacția actuală a proiectului subpct. 2 a fost completat.</p>
	<p>58. - în sbp. 6), referitor la emiterea de către Consiliul coordonator a deciziilor și formularea prescripțiilor obligatorii pentru executare către participanții la sistem, norma dată se va revizui, ținând cont că Consiliul coordonator este un organ colegial are asigură coordonarea politicilor, precum și aprobarea deciziilor tehnico-administrative privind menținerea, dezvoltarea și acordarea accesului în cadrul Sistemului la nivel departamental și interinstituțional.</p>	<p>Se acceptă. Pct. 33 în redacția actuală a proiectului subpct. 6 a fost reformulat.</p>
	<p>59. La pct. 28, cuvântul „Consiliului” se va substitui cu sintagma „Consiliului coordonator”, în corespundere cu denumirea prescurtată prevăzută la pct. 8.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>60. La pct. 37, cuvântul „beneficiari” necesită a fi revăzut, deoarece proiectul nu prevede care sunt beneficiarii Sistemului (observație valabilă în tot textul proiectului). De asemenea, cuvintele „participanții la sistem” utilizat în textul proiectului, se vor revedea, în vederea determinării exacte care sunt acești participanți și/sau utilizării unei terminologii unice în tot textul proiectului (a se vedea de ex. pct. 18, unde se face referire la subiecții Sistemului).</p>	<p>Se acceptă. Pe tot parcursul textului Regulamentului cuvântul „beneficiari”, „participanții la sistem” au fost substituite cu cuvântul „utilizator” la cazurile gramaticale respective.</p>
	<p>La pct. 38:</p>	
	<p>61. - atribuțiile incluse necesită a fi revăzute, deoarece nu toate pot fi catalogate ca atribuții;</p>	<p>Se acceptă. În vederea excluderii unor interpretări confuze, subpct. 6 a fost exclus.</p>
	<p>62. - cu referire la sbp. 6), nu este clar la ce acte normative interne se face referire (ale cărei entități). Totodată, se va ține cont de ierarhia actelor normative și puterii juridice a acestora, or, conformarea prezentului Regulament, care se propune a fi aprobat prin hotărâre de Guvern, cu actele interne ale unei instituții este neadecvată. Menționăm că, actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară și nu invers (a se vedea art. 7 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele</p>	<p>Se acceptă. În vederea excluderii unor interpretări confuze, subpct. 6 a fost exclus. Totodată, pct. 37 sbp. 15 a fost revizuit și expus în redacție nouă, după cum urmează: „să înainteze posesorului propunerii privind modificarea actelor normative care reglementează sistemul TETRA”.</p>

	normative). Observația dată este valabilă și pentru pct. 37 sbp. 15).	
	63. La pct. 50, textul „În cazurile prevăzute la pct. 52” se propune a fi substituit cu textul „În contextul dispozițiilor prevăzute la pct. 49”.	Se acceptă.
	64. La pct. 53, cu referire la enunțul al doilea, considerăm necesar a se concretiza în ce situații introducerea și/sau modificarea datelor în Sistem este strict interzisă, urmând a fi considerată ca acces neautorizat, or, norma, în contextul expus, este ambiguă.	Se acceptă. Pct. 54, enunțul al doilea a fost expus în redacție nouă: „Introducerea și/sau modificarea datelor în sistemul TETRA de pe un nume sau profil de utilizator străin este strict interzisă, urmând a fi considerată ca acces neautorizat.”
	65. La pct. 54, dispoziția sbp. 3) necesită a fi revăzută, în măsura în care revocarea dreptului de acces la Sistem se efectuează la cererea/demersul beneficiarului Sistemului. Or, constatarea încălcării securității informaționale nu intervine la cererea/demersul beneficiarului.	Se acceptă. pct. 54 sbp. 3) a fost expus în redacție nouă: „la inițiativa administratorului, ca urmare a constatării încălcării securității informaționale de către utilizator”
	66. La pct. 57, dispoziția sbp. 2) este incompletă, or, lipsește obiectul de reglementare cu privire la impedimente.	Se acceptă. pct. 57 sbp. 2) a fost expus în redacție nouă: „la apariția circumstanțelor de forță majoră”
	67. La pct. 62, se va indica entitatea care aprobă Planul de continuitate al Sistemului.	Se acceptă. Pct. 62 a fost completat în final cu textul „aprobate în acest sens de către Consiliul coordonator”.
	68. La pct. 64 sbp. 3), textul „ce exclud cazurile de modificare nesancționată a mijloacelor software și/sau a informației din Sistem” se va revizui, în scopul detalierii, deoarece în contextul prezentat, este neclar.	Se acceptă. La pct. 64 subpct. 3) a fost exclus.
	69. La pct. 73 se va reține că, expresia „în dependență de” reprezintă o calchiere după modelul rusesc, al cărui echivalent în limba română este „în funcție de”. În acest context, propunem substituirea cuvintelor „în dependență de” cu cuvintele „în funcție de”.	Se acceptă.

	70. La pct. 75, după cuvintele „pagina web” se va introduce cuvântul „oficială”.	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova	71. Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
Ministerul Finanțelor	<p>72. Potrivit notei informative la proiectul hotărârii Guvernului, implementarea proiectului nu necesită alocații suplimentare din bugetul de stat, acesta urmând a fi realizat din contul și în limita alocațiilor disponibile în bugetele instituțiilor responsabile.</p> <p>În acest context, menționăm că în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă la proiectul de act normativ prezentat spre examinare și avizare, urmează să includă fundamentarea economico-financiară, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.</p> <p>Prin urmare, în scopul de a evita aprobarea unui act normativ în lipsa informației referitor la mijloacele financiare deja incluse sau care urmează a fi planificate instituțiilor responsabile de implementare, considerăm oportun completarea notei informative cu date relevante despre volumul cheltuielilor planificate în acest scop precum și eventualele costuri care urmează a fi acoperite din contul alocațiilor bugetare aprobate instituțiilor responsabile.</p>	Se acceptă. Nota informativă a fost completată.
Ministerul Sănătății	73. Lipsa propunerilor și obiecțiilor.	
Serviciul de Informații și Securitate	74. Lipsa obiecțiilor sau propunerilor.	
Instituția publică „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio”	75. Lipsa propunerilor și obiecțiilor.	
Agenția Servicii Publice	76. Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	

Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	Cu referire la conținutul clauzei de adoptare a proiectului de hotărâre:	
	77. Se va exclude textul „ <i>art. 7 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412)</i> ”, luând în considerare prevederile art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă. Clauza de emitere va avea următorul cuprins: „În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare,”
	78. Se va exclude textul „ <i>pct. 3 din Regulamentul cu privire la sistemele speciale de telecomunicații ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 735/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 79-81, art. 833)</i> ”, întrucât în conformitate cu dispozițiile art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor. Prin urmare, o hotărâre de Guvern nu poate constitui temei legal de adoptare a altei hotărâri de Guvern.	Se acceptă. Clauza de emitere va avea următorul cuprins: „În temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare,”.
	În ceea ce privește proiectul Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului de telecomunicații radio în standard TETRA:	
79. La pct. 21, autorul urmează să desemneze o singură autoritate cu rolul de administrator al Sistemului de telecomunicații radio în standard TETRA. Reieșind din atribuțiile care urmează să fie exercitate de către administrator, indicate la pct. 37 din proiect, acest rol se potrivește domeniului de competență al Serviciului Tehnologii Informaționale. Or, potrivit pct. 7 sbp. 3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale aprobat prin Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 317/2022, una dintre funcțiile de bază ale Serviciului ține de crearea, administrarea, asigurarea funcționării și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor din sfera de competență a Ministerului.	Comentariu Conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră și pct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Poliția de Frontieră, aprobat prin HG 1145/2018, <i>IGPF este autoritatea administrativă, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, al combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere.</i>	

De asemenea, conform pct. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale, aprobat prin HG 317/2020, STI este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură administrarea, menținerea și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor a acestuia, prestarea serviciilor ce țin de eliberarea actelor și informației din domeniile sale de activitate, precum și implementarea politicii statului în domeniul aferent tehnologiei informației și comunicațiilor în sfera de competență a Ministerului.

În calitate sa de organ al securității statului conform art. 13 din Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului, Poliției de Frontieră îi revine obligația de a asigura conducerea republicii, a ministerelor, departamentelor și a altor organizații de stat cu **legătură guvernamentală, cifrată, secretă și cu alte tipuri de telecomunicații**, conform nomenclatorului întocmit de Guvern, **să organizeze și să asigure exploatarea și siguranța lor**. Totodată, apărarea informațiilor în domeniul securității statului este reglementată de art. 16 și art. 17 din Legea nr. 618/1995 securității statului, iar răspundere pentru divulgarea informațiilor se aplică conform art. 29 din aceeași lege.

Prin urmare, având în vedere cele menționate, reieșind din faptul că sistemul TETRA reprezintă o parte componentă a securității

naționale, dar și divizarea acestora în 2 componente, se conturează următoarele:

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată pe linia frontierei de stat și care este administrată de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;

- infrastructura fizică (hard) a sistemului care este amplasată în interiorul țării și care este administrată de către Serviciul Tehnologii Informaționale;

- infrastructura (soft), care se află în gestiunea și administrarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, instalată în camera tehnică centrală TETRA (*Main Switch Office (MSO)*).

- infrastructura (soft) care se află în gestiunea și administrarea Serviciului Tehnologii Informaționale.

- oferirea serviciilor de către Serviciul Tehnologii Informaționale către utilizatori externi (subdiviziunile MAI, IMSP Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească, Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112).

Astfel, administrarea de către o singură autoritate administrativă din subordinea MAI a întregului sistem TETRA este imposibilă atât practic, cât și strategic în vederea asigurării securității statului care include inclusiv sistemul de control al frontierei de stat, regimurile frontierei de stat, zonei de frontieră și ale punctelor de trecere, care revine în responsabilitatea IGPF, iar la nivel național STI, care este responsabil de conceptualizarea, dezvoltarea și implementarea sistemelor

		informaționale și de telecomunicații speciale și care de asemenea pune la dispoziția entităților de stat posibilitatea de a dezvolta capacitățile instituționale de comunicații.
	80. La pct. 18 din proiect se stabilesc subiecții în domeniul creării, exploatării și utilizării conținutului Sistemului, fiind: proprietarul, posesorul, administratorul și utilizatorul. Însă în conținutul proiectului, se utilizează în diferite contexte, la forma gramaticală respectivă, sintagma „participant la sistem”. Întrucât un astfel de subiect nu se regăsește în lista subiecților, autorul fie va reglementa cine sunt „participanții”, fie va ajusta corespunzător proiectul substituind cuvântul „participant” cu unul din subiecții de la pct. 18.	Se acceptă. Pe tot parcursul textului Regulamentului cuvintele „participanții la sistem” au fost substituite cu cuvântul „utilizator” la cazurile gramaticale respective.
	81. În conținutul proiectului, la pct. 37, 44, 53-56, 80, se utilizează cuvântul „beneficiari”. Din prevederile punctelor 45 și 46 din proiect, s-ar subînțelege că „beneficiarii” ar fi de fapt „utilizatorii”. Prin urmare, în proiect, se va substitui cuvântul „beneficiari” cu cuvântul „utilizatori”, la forma gramaticală corespunzătoare, reieșind din lista subiecților în domeniul creării, exploatării și utilizării conținutului Sistemului.	Se acceptă. Pe tot parcursul textului Regulamentului cuvântul „beneficiari”, a fost substituit cu cuvântul „utilizator” la cazurile gramaticale respective.
	82. La pct. 50, se va substitui numărul „52” cu numărul „49”.	Se acceptă.
Centrul Național Anticorupție	83. Potrivit prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, sunt stabilite priorități de încurajare și promovare a punerii în aplicare a instrumentelor tehnologiilor informației și comunicațiilor, pentru o mai bună guvernare, precum și pentru îmbunătățirea nivelului de securitate a datelor cu caracter personal și protejarea confidențialității în comunicațiile electronice. Într-o societate informațională, estimarea puterii și rezilienței sistemului de securitate națională fără a consolida	Comentariu Sistemul TETRA este un sistem profesional, standardizat de ETSI (European Telecommunications Standards Institute), destinat radiocomunicațiilor mobile ale organizațiilor militare, guvernamentale, de ordine publică, forțelor de intervenție și salvare („Public Safety Sector” - PSS sau „Public Protection and Disaster Relief” - PPDR), transporturi etc Serviciile platformei sunt

modul de gestionare a informației (colectarea, protecția, transportul, managementul și prevenirea scurgerilor informației) reprezintă un risc major, deoarece centrul de greutate al acțiunilor tinde să se deplaseze spre zone critice care pot periclita securitatea informațională a statului.

Consolidarea sistemelor de comunicații electronice speciale într-un mecanism unic de funcționare sigur și corect nu poate fi efectuat fără existența unui cadru normativ actualizat la nivel de țară, care ar prevedea promovarea dezvoltării acestor sisteme.

În momentul de față, principalul act normativ în domeniul vizat este Hotărârea de Guvern nr. 735/2002 cu privire la sistemele speciale de telecomunicații ale Republicii Moldova, ce stabilește la nivel de țară un sistem descentralizat de gestionare a sistemelor speciale de telecomunicații, sisteme de infrastructură critică, care - sunt create de autoritățile administrației publice, organizațiile, instituțiile și întreprinderile cu orice tip de proprietate și organizare juridică, în cazul când acestea păstrează, prelucrează și transmit informații importante pentru stat.

Astfel, prezentul cadru normativ nu prevede norme tehnice, operaționale comune de dezvoltare și gestionare a sistemelor speciale, ca sisteme vitale pentru securitatea statului, care ar asigura și reglementa schimbul confidențial de informații între organele securității statului, organizațiile, instituțiile și întreprinderile cu orice tip de proprietate și organizare juridică, precum și cu cele din afara țării, cum ar fi în cazul asigurării comunicațiilor radio între echipele participante la misiuni transfrontaliere.

În acest sens este relevantă elaborarea și/sau modificarea legislației deja existente prin prisma prevederilor Directivei 2008/114/CE privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora, adoptată la 8 decembrie

operaționale și furnizate autorităților, beneficiarii având posibilitatea achiziționării terminalelor radio potrivit cerințelor operaționale proprii.

În cadrul MAI Sistemul TETRA, permite cooperarea între subdiviziunile MAI în cazuri speciale, cum ar fi menținerea ordinii publice în cazul demonstrațiilor publice, măsuri pentru asigurarea siguranței publice în timpul vizitelor oficiale în Republica Moldova ale persoanelor oficiale din alte state măsuri de asigurare a escortei oficiale, asigurarea ordinii publice în cazul unor circumstanțe excepționale, activități operaționale zilnice ale poliției precum și cooperarea cu alte structuri ale statului în situații de urgență.

Confidențialitatea comunicațiilor se realizează prin criptarea transmisiilor în aer folosind o singură cheie comună tuturor utilizatorilor sau chei individuale și de grup regenerate pe bază de sesiune. Criptarea utilizatorului de la un capăt la altul este, de asemenea posibilă.

2008, care ar evalua cerințele de securitate pentru astfel de infrastructuri critice.

Informațiile referitoare la crearea unei infrastructuri de comunicații speciale comune ar trebui clasificate și reglementate la nivel legislativ, în conformitate cu legislația existentă în Comunitatea Europeană.

Drept exemplu, în România administratorul platformei comune de radiocomunicații mobile digitale în standard TETRA este Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS), care asigură servicii securizate de comunicații și tehnologia informației pentru toate autoritățile române, prin dezvoltarea și administrarea de rețele de comunicații și sisteme informatice având la bază principiile interoperabilității, standardizării și asigurării securității. STS din România este singura autoritate română care emite norme tehnice obligatorii în domeniul telecomunicațiilor speciale, are structură militară și face parte din sistemul național de apărare.

Menționăm faptul că, utilizatorii rețelilor de telecomunicații speciale din România sunt prevăzuți în anexa nr. 1 din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale din România, care include la pct.4 - Instituțiile care desfășoară activități în domeniul apărării, siguranței naționale și ordinii publice.

În situația noastră, proiectul de hotărâre elaborat de Ministerul Afacerilor Interne propune în calitate de administrator la sistemul de telecomunicații radio în standard TETRA, două subdiviziuni subordonate cu competențe limitate, care potrivit atribuțiilor funcționale delegate, nu sunt responsabile să organizeze, conducă, desfășoare, controleze și coordoneze activitățile în domeniul telecomunicațiilor speciale pentru autoritățile publice din Republica Moldova.

	<p>În rezultatul implementării tuturor măsurilor prevăzute în proiect, va fi periclitat circuitul transmiterii și schimbului de informații atribuite la secretul de stat sau cu accesibilitate limitată pentru autoritățile de apărare și securitate a statului, precum și celor de combatere a crimei organizate și corupției. Menționăm că, administratorul va avea capacitatea să monitorizeze în timp real situația din teritoriu la toate terminalele conectate în sistem, la fel, vor fi stocate înregistrări a comunicărilor, mesageriei, localizarea și alte metadate aferente utilizării stațiilor radio conectate la sistem, fapt ce prezintă un risc pentru activitatea utilizatorilor, alții decât cei din Ministerul Afacerilor Interne.</p>	
<p>Serviciul de Protecție și Pază de Stat</p>	<p>84. Sistemul creat oferă posibilitatea de a introduce și exclude terminale radio în cadrul acestuia, de a crea grupuri separate pentru diverse subdiviziuni ale MAI și a altor autorități publice, de a monitoriza starea sistemului privind sarcina de utilizare a stațiilor de bază, poziționarea terminalelor pe harta GPS (în caz că terminalul nu dispune de modul GPS, pot fi nominalizate stațiile de bază la care se adresează acest terminal și, în linii generale, poate fi determinată regiunea aproximativă de aflare), de manipulare a terminalului în lipsa fizică a acestuia.</p> <p>Conform proiectului de hotărâre, posesorii și administratorii sistemului TETRA cu drepturi depline sunt STI al MAI și IGPF al MAI, având acces la toate funcțiile descrise anterior, iar alte subdiviziuni dețin doar dreptul de utilizator. Prin urmare, în cazul suplinirii/diminuării numărului de terminale sau apariției unor modificări în sistem, apare necesitatea îndeplinirii necesităților/solicitărilor de către administrator.</p> <p>De menționat că, în prezent, SPSS nu utilizează sistemul TETRA, cu excepția unor subdiviziuni care dețin câteva terminale în vederea conlucrării cu subdiviziunile MAI pe</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>De asemenea, cu privire la numărul limitat al persoanelor care gestionează grupele cu grad sporit de securitate, se menționează că acest aspect deja este pus în aplicare, respectiv un număr foarte limitat de angajați.</p>

	<p>segmentul asigurării ordinii publice și interacționării la realizarea misiunilor comune.</p> <p>În cazul în care, pe viitor, și alte autorități publice vor beneficia de serviciile sistemului TETRA, în legătură cu specificul de activitate al SPPS, solicităm respectuos să fie revizuite unele aspecte pe marginea proiectului de regulament, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none">- Includerea reprezentanților SPPS în componența Consiliului coordonator;- În scopul excluderii factorului uman de la accesul la informații care prezintă interes de serviciu, să fie limitat numărul de persoane care gestionează grupele cu grad sporit de securitate.	
--	--	--

Secretar de Stat

Igor TROFIMOV